

Η ένταξη στη σχολική κοινότητα μέσω των Τεχνών

Μποέμη Παναγιώτα (Νάγια),
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Θεατρικής Αγωγής ΠΕ91

6^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Αττικής

Ενταξιακή Παιδαγωγική

Συνεργατικό Πλαίσιο που εμπλέκει
όλη την εκπαιδευτική κοινότητα:
εκπαιδευτικοί, παιδιά, γονείς

Inclusive Schools

Ενθαρρύνει τα σχολεία να διαμορφώσουν πρακτικές συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, οι οποίες έχουν ως στόχο την ενεργή συμμετοχή και πρόκληση της σχολικής τους κοινότητας.

Το εγχειρίδιο αποτελεί μέρος του διετούς προγράμματος «Inclusive Schools» που υλοποιείται από το British Council (UK) σε συνεργασία με έξι επιπλέον οργανισμούς από το Βέλγιο, την Ολλανδία, την Ισπανία, τη Βρετανία, την Ελλάδα και την Πολωνία.

Τρεις αλληλένδετες πτυχές ή διαστάσεις ενός συμπεριληπτικού σχολείου,

την **κουλτούρα**, την **πολιτική**, την **πρακτική**.

Οι βασικές έννοιες της κουλτούρας και της συμπερίληψης

- ...Η ευρύτερη στάση στο σχολείο απέναντι στη συμπερίληψη.
- ...Ο βαθμός στον οποίο οι συμπεριφορές στο σχολείο υποστηρίζουν ή υπονομεύουν την ανάπτυξη της πολιτικής και της πρακτικής της συμπερίληψης.
- ...Η επιθυμία και η δέσμευση στο πλαίσιο του σχολείου για την επίτευξη προόδου στην πορεία προς τη συμπερίληψη.

«Το κυρίαρχο μήνυμα που θέλουμε να δώσουμε σχετικά με αυτές τις δραστηριότητες είναι η ευελιξία. Προσαρμόστε τες για τους μαθητές σας. Ο χρόνος διάρκειας είναι ο εκτιμώμενος.

Μπορείτε, επίσης, να χωρίσετε πολλές από τις δραστηριότητες σε διαφορετικά μέρη και να τις πραγματοποιήσετε σε μικρά κομμάτια, εάν αυτό θα ήταν καλύτερο για τους μαθητές/ τις μαθήτριες.»

Εκπαιδευτικός Οδηγός

https://inclusiveschools.net/gr/wp-content/uploads/sites/3/2019/12/EL_maqueta_FINAL_ALTA_3MM-SANGRE.pdf

«Κι αν ήσουν εσύ;»

Ένα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και σε θέματα προσφύγων με βιωματικές δραστηριότητες, τεχνικές θεάτρου και εκπαιδευτικού δράματος

Στόχοι

Η στοχοθεσία του προγράμματος περιλαμβάνει δύο βασικές κατηγορίες:

- ▶ α) την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών στα ανθρώπινα δικαιώματα και σε θέματα προσφύγων μέσα από επιμορφωτικά εργαστήρια και σεμινάρια.
- ▶ β) τη στήριξη σχολείων και εκπαιδευτικών που υλοποιούν ανάλογα προγράμματα με βιωματικές τεχνικές διδασκαλίας και αξιοποίηση τεχνικών θεάτρου, θεατρικού παιχνιδιού και εκπαιδευτικού δράματος.

Το «Κι αν ήσουν εσύ;» αξιοποιεί τα εξής εγκεκριμένα για την παιδαγωγική τους καταλληλότητα εγχειρίδια της Υ.Α.:

«Σκληρό Καρύδι»

«Ειρήνη»

«Δραστηριότητες βιωματικής μάθησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και τους πρόσφυγες»

«Περάσματα»

«Δεν είναι Μόνο Αριθμοί»

«Εσύ όπως & Εγώ - εξερευνώντας τη διαφορετικότητα μέσα από το θέατρο»

«Μονόλογοι από το Αιγαίο»

Διαστάσεις της δραματικής τέχνης και εκμάθηση γλωσσών

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ 8:
Δ. ΦΙΛΙΠΠΑΤΟΥ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΑΚΕΤΟΥ ΥΛΙΚΟΎ:
Δ. ΦΙΛΙΠΠΑΤΟΥ, Μ. ΒΪΤΣΟΥ, Α. ΧΑΤΖΗΔΆΚΗ

ΟΜΆΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΎ ΥΛΙΚΟΎ:
Ρ. ΚΪΤΣΙΟΥ, Σ. ΤΣΪΩΛΗ, Μ. ΜΑΛΛΙΑΡΟΎ, Η. Μ.
ΠΑΝΤΕΛΟΎΚΑ, Κ. ΡΑΚΙΤΖΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΌΣ ΥΠΕΎΘΥΝΟΣ:
Γ. ΑΝΔΡΟΥΛΆΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ UNICEF-TTR-TIC
Επιμορφωτικό πρόγραμμα για
εκπαιδευτικούς
που εμπλέκονται στην
εκπαίδευση παιδιών
προσφύγων

Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση
(Άλκηστις, 2012· Γραμματάς, 2004,
2011· Τσιάρας, 2010)

Το κουκλοθέατρο ως μορφή της ΔΤΕ
(Άλκηστις, 2012· Βελιώτη, 2009
·Γραμματάς, 2004· Παρούση, 2012· Fishler,
2003)

Μετασχηματιστική Παιδαγωγική
(Άλκηστις, 2008· Freire & Macedo ,1987·
Kurki, 2000)

Κοινωνιογνωστικό Μοντέλο
(Bandura 1977, 1986)

Η ΔΤΕ ως μέσο επικοινωνίας

Γλωσσική
καλλιέργεια

Γραμματισμός
Διαλογικό
Δράμα με
κούκλες

Εκμάθηση
δεύτερης/ξέν
ης γλώσσας

Διγλωσσία

**Διδακτικές προσεγγίσεις για την
κατάκτηση της δεύτερης/ξένης
γλώσσας**

**Επικοινωνιακή, Φυσική
Προσέγγισης, Task Based Method**

Σχολικό Κλίμα

Κίνητρο

Συναισθηματικό φίλτρο
επίδρασης
(Affective Filter Hypothesis)
(Krashen, 1985, 1995 ·
Konishi, 2007 ·
Stangaine, 2013)

Αυτοεκτίμηση

Άγχος

Τι είναι η γλώσσα για τη ζωή μας;

Τι είναι η γλώσσα για το παιδί;

Τι είναι η γλώσσα για την εκπαίδευση;

Τι είναι η γλώσσα μιας χώρας για κάποιον που δεν είναι χώρα του, που η νέα γλώσσα δεν είναι γλώσσα του, που οι γονείς του μιλάνε σε άλλη γλώσσα όταν τον χαϊδεύουν, ή του λένε παραμύθια, ή τον μαλώνουν ή του τραγουδάνε....

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

- ← Με τη ΔΤΕ τα παιδιά μπορούν να εξερευνήσουν:
- ← τους ήχους της γλώσσας (π.χ με γλωσσικές ασκήσεις, δημιουργία ηχητικού περιβάλλοντος, τηλεφωνικές συνδιαλέξεις, διαφημίσεις),
- ← τις τοπικές και ταξικές διαφορές της γλώσσας (παιχνίδια ρόλων, συναντήσεις, ασκήσεις σε ζευγάρια, αντιθέσεις, δρώμενα),
- ← τη γραμματική (διάλογοι, συγγραφή γραμμάτων, ραδιοφωνικός σταθμός, διαφημίσεις),
- ← το λεξιλόγιο (διάλογοι, παιχνίδια ρόλων, μανδύας του ειδικού, δραματοποιήσεις),
- ← τα ομόριζα, τα συνώνυμα, τα αντίθετα (γλωσσικές ασκήσεις, αντιθέσεις, παιχνίδια ρόλων, δημιουργία λεξικών, τεχνική του μανδύα του ειδικού)

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

← Με τη ΔΤΕ τα παιδιά μπορούν:

↕ να κατατάξουν,

↕ να εξηγήσουν,

↕ να ρωτήσουν,

↕ να αναλύσουν,

↕ να ερμηνεύσουν,

↕ να αποφασίσουν για να γράψουν μηνύματα, συνθήματα,

↕ να αξιολογήσουν με ένα προφορικό ή γραπτό μήνυμα, θα δώσουν τίτλους στις δημιουργίες τους

↕ να αναπαραστήσουν έννοιες από τα μαθήματά τους

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

← Με τη ΔΤΕ τα παιδιά μπορούν:

- ↕ να δημιουργήσουν τη δική τους ποίηση, ή να αναπαραστήσουν ένα ποίημα, μια σκηνή που αυτό εμπεριέχει, δημοτικά τραγούδια ή να τα επεξεργαστούν μέσω μιας τεχνικής, π.χ. επίλυση προβλήματος, να ασχοληθούν με τα λαϊκά παραμύθια, όπου ήρωες μπορεί να χρησιμοποιούν ντοπιολαλιές ή στιχάκια, στα οποία αναδύεται η μουσικότητα της γλώσσας, να ασχοληθούν με ασκήσεις και αποδόσεις λέξεων ή ποιημάτων ρυθμικά, προσωδιακά κ.α., με παροιμίες ή αινίγματα, με γραφικές/ζωγραφικές αναπαραστάσεις, που θα οδηγήσουν στην κατανόηση αυτών των συμβάσεων.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ) ΣΥΜΦΡΑΖΟΜΕΝΑ/ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

- ◀ Με τη ΔΤΕ μέσω των δρώμενων, των παιχνιδιών ρόλων αλλά της συζήτησης και του αναστοχασμού τα παιδιά μπορούν:
 - ↕ να συνειδητοποιήσουν τις διαφορετικές τοπικές διαλέκτους, την καθημερινή ομιλία και τη διαφορά του γραπτού λόγου, τα ιδιώματα με τους ιδιωματισμούς, τη γλώσσα της ευγένειας, του δρόμου, των αθλητικών ομάδων, των περιθωριακών ομάδων, των πολιτικών κομμάτων, της τηλεόρασης, κ.ά.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

- ◀ Με τη ΔΤΕ μέσω των ασκήσεων αυτοπαρουσίασης και αλληλοπαρουσίασης, των ρητορικών αντιπαραθέσεων, των τηλεοπτικών παρουσιάσεων, των ρητορικών λόγων, των δικαστηρίων (κατηγορία ή υπεράσπιση), των διαφημίσεων, τη συγγραφή γραμμάτων, των ημερολογίων, των ποιημάτων, των μηνυμάτων, των συνθημάτων, των σεναρίων κ.ά., τα παιδιά μπορούν να οδηγηθούν στην κατανόηση των τρόπων οργάνωσης κυρίως του προφορικού αλλά και του γραπτού λόγου, ειδικά αν αυτός αποτελεί στόχο του εμπυχωτή-δασκάλου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΟΣΟ ΣΕ ΜΟΝΟΓΛΩΣΣΑ ΟΣΟ ΚΑΙ ΣΕ ΔΙΓΛΩΣΣΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

- ◀ Με τη ΔΤΕ, μέσω των ασκήσεων και των τεχνικών δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να εναλλάξουν τους γλωσσικούς κώδικες (σε περιπτώσεις δίγλωσσων μαθητών) και να δημιουργήσουν διαλόγους και δράματα στα οποία θα χρησιμοποιούνται και οι δύο γλώσσες, ή δράματα σε άλλη γλώσσα και όχι στην κυρίαρχη.
- ◀ Αυτό είναι σημαντικό γιατί τα παιδιά της κυρίαρχης γλώσσας έρχονται σε επαφή με τη γλώσσα των μεταναστών και την αποδέχονται, οπότε έμμεσα αυτό αποτελεί και μια αναγνώριση της ταυτότητάς τους.
- ◀ Επίσης με τη ΔΕΤ τα παιδιά μπορούν να κατανοήσουν ότι η κοινή γλώσσα, στην περίπτωσή μας η ελληνική, έχει δεχτεί επιδράσεις και δάνεια από άλλες γλώσσες (την αγγλική, την τουρκική, την ιταλική). Επίσης, θα τους δοθεί η ευκαιρία να εξερευνήσουν τη γλώσσα του διαδικτύου, την ορολογία της ιατρικής, της φυσικής, της μυθολογίας, της ιστορίας κ.ά.

- ◀ Η διαπολιτισμική στάση απαιτεί τη διατήρηση και αναπαραγωγή της μητρικής γλώσσας. Εκτός από τη μητρική, κάθε πολιτισμικά διαφορετικός μαθητής μαθαίνει και τη δεύτερη γλώσσα, που δεν είναι μια προσθετική διαδικασία, αλλά γίνεται μεταφορά των εννοιών από τη μια γλώσσα στην άλλη (Φραγκουδάκη, 2003). Εδώ υπογραμμίζεται η γνωστική διάσταση της γλώσσας (Cummins, 1981b,1984, Bruner, 1975, Donalson, 1978). Ο άνθρωπος με το λόγο αναδημιουργεί την πραγματικότητα, μια νέα πραγματικότητα που υπάρχει μέσα στο λόγο (Φραγκουδάκη, 2003). Το σύμβολο επιτρέπει στον άνθρωπο να φτιάχνει μήνυμα από το μήνυμα, να μιλάει για κάτι που γνωρίζει. Οι λέξεις/σύμβολο είναι αφαίρεση και ταξινόμηση του κόσμου.
- ◀ Η συναισθηματική διάσταση της γλώσσας, η οποία αλληλεπιδρά με τη γνωστική και επικοινωνιακή, συνδέει κάθε λέξη με τις εμπειρίες μας και δημιουργείται μέσω της γλώσσας στον καθένα ένα συναισθηματικό φορτίο. Καθένας μέσω της γλώσσας κινείται στον κόσμο του, όπως τον έχει συγκροτήσει και τον ζει ο ίδιος. Χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε, η γλώσσα μας είναι ο κόσμος μας. Όσο περισσότερο διευρύνεται και εμπλουτίζεται η γλώσσα μας, τόσο περισσότερο διευρύνεται και εμπλουτίζεται και ο κόσμος μας.
- ◀ Εκτός από τη γνωστική διάσταση της γλώσσας και τη συναισθηματική, ίσως η πιο δυναμική είναι η επικοινωνιακή η οποία μπορεί να οδηγήσει στην αλληλεπίδραση

- ◀ Η ΔΤΕ με τη δυνατότητα της δημιουργίας ρόλων και αναπαραστάσεων με μία ελεύθερη κίνηση στο χρόνο και στο χώρο, συνδέοντας το φανταστικό, το πραγματικό και το συμβολικό μέσω της γλώσσας παράγει νόημα. Το νόημα αυτό έχει να κάνει με το χτίσιμο της γλώσσας σε σχέση με τον εαυτό, τις εμπειρίες, τους άλλους και τον κόσμο.
- ◀ Επομένως μέσω της ΔΤΕ νοηματοδοτείται η ζωή, οι εμπειρίες μας, η σχέση με τον κόσμο και δένεται η γλώσσα με διαφορετικό τρόπο με το σώμα, και γεγονότα, ενώ εμπλουτίζεται και εξελίσσεται μέσα από τη διαδικασία αυτή με αποτέλεσμα να εμπλουτίζεται και να εξελίσσεται ο κόσμος μας. Παράλληλα δίνει τη δυνατότητα σε μια πολυπολιτισμική ομάδα να αναδυθεί η μητρική γλώσσα των μελών της και μέσα από την αποδοχή της γλώσσας να γίνει αποδεκτή και η ταυτότητα των μελών.

◀ Η ΔΤΕ με τα παιχνίδια ρόλων και τις τεχνικές που στηρίζονται σε αναπαραστάσεις δίνει τη δυνατότητα σε κάθε συμμετέχοντα, παίρνοντας απόσταση από τον εαυτό του αλλά και μέσα από τους ρόλους άλλων που υποδύεται, να συνειδητοποιήσει τους εναλλασσόμενους ρόλους, προσωπικούς, κοινωνικούς, επαγγελματικούς που έχει στη ζωή του, να διακρίνει πως ετεροκαθορίζεται και τελικά να αποκτά στάση ανάλυσης, εμπάθυνσης και κατανόησης του εαυτού του μέσω των άλλων. Μέσα από τη διαδικασία της Δραματικής Τέχνης στην Εκπαίδευση μπορεί να αποκτήσει την αυτοσυνειδητότητα του και με την αυτοκριτική που μπορεί πλέον να ασκήσει είναι ενδεχόμενο να αυτοεξελιχθεί.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ
ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ

◀ Το παιχνίδι των ρόλων είναι ένα παιχνίδι στο οποίο χάνεται ο διαχωρισμός ζωή-θέατρο και αφορά όλους μας γιατί συνδέεται τόσο με τις εμπειρίες μας όσο και με την ίδια μας τη ζωή. Κατά το παιχνίδι ρόλων μπορεί ένα πρόσωπο το οποίο υποκρινόμαστε να είναι της φαντασίας μας σε μια υποθετική κατάσταση ή σε μια αληθινή (Sam, 1990, Venugopal, 1986). Κατά την Heathcote (1984), το παιχνίδι ρόλων είναι πολύ ευέλικτο και όταν εφαρμόζεται στην τάξη είναι βέβαιο ότι ταιριάζει με τις διαφορετικές προσωπικότητες των παιδιών και με κάθε συνθήκη διδασκαλίας.

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΡΟΛΟΙ

- ← Ο Freire (1972) στηρίζει την παιδαγωγική του στο διάλογο και επισημαίνει την οριζόντια σχέση που δημιουργείται μεταξύ των μαθητών στην τάξη και που οδηγεί σε περαιτέρω αυτοσχέδιες σκηνές διαλόγων.
- ← Παίζουμε λοιπόν διαλόγους μέσα από ρόλους με κάθε πρόταση, με κάθε αντικείμενο, με κάθε ιδέα, από τα εκατομμύρια διαλόγους που έχουμε παίξει ή επιθυμούμε να παίξουμε στη ζωή μας.
- ← Π.χ: ένας φορτηγατζής και ένας υπάλληλος στα σύνορα ένα βράδυ του χειμώνα,
- ← δυο παιδιά που συναντιούνται σε ένα μουσείο κυκλαδικής τέχνης,
- ← ένας πολιτικός με ένα ψηφοφόρο του,
- ← ένας πωλητής ειδών αδυνατίσματος με μια κυρία.
- ← Κάθε αντικείμενο ή εικόνα μπορεί να μας εμπνεύσει για αυτό. Επίσης μπορούμε να προσωποποιήσουμε αντικείμενα και να περάσουμε σε διαλόγους, για παράδειγμα, ο διάλογος δυο κινητών πεταμένων σε ένα κάδο, ο διάλογος δυο καπέλων , ενός καπέλου Ινδονήσιου και ενός καπέλου καπετάνιου. Οι παλιές φωτογραφίες, ένας κύριος πολύ σοβαρά ντυμένος και μια χορεύτρια, δύο ποδοσφαιριστές

ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

- ◀ Ο Μονόλογος έχει μεγάλη έκταση και εφαρμογές, μπορεί να αρχίζει από ένα σχόλιο και να φτάνει σε έναν πολιτικό ή δικανικό λόγο. Σε μια άλλη μορφή μπορεί να εμπεριέχει την εσωτερική μας φωνή, τις σκέψεις μας, που μπορούμε τώρα να τις εκφράσουμε μεγαλόφωνα, αυτό που ονειρευόμαστε και επιθυμούμε, μπορεί ο μονόλογός μας να είναι ο απολογισμός της ημέρας ή του χρόνου, ακόμα μπορούμε να εκφράζουμε αυτό που δεν εκφράσαμε όταν κάποιος μας είπε κάτι και θα θέλαμε να του είχαμε απαντήσει.
- ◀ Κατά επέκταση των μονολόγων περνάμε σε θέματα υπεράσπισης δικαίου, απόψεων, θέσεων κ.α. και στην τεχνική αυτή, που ονομάζεται αντιμαχίες ή debates μπορεί να πάρουν μέρος δύο άτομα ή δύο ομάδες, αλλά καθένας να έχει τα επιχειρήματά του για τη θέση που υποστηρίζει και που βέβαια είναι διαφορετική του αντιπάλου του.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

- ← Η Μαρία δασκάλα σε ένα απομονωμένο χωριό φεύγει, αφήνει τα παιδιά της τάξης της, γιατί η μητέρα της είναι πολύ άρρωστη. «Ο Μονόλογος της Μαρίας».
- ← Ο διευθυντής μιας εταιρείας προσπαθεί να πείσει τους υπαλλήλους να αποσύρουν μια καταγγελία για τις συνθήκες εργασίας στο εργοστάσιο της εταιρείας. «Ο Μονόλογος του Διευθυντή».
- ← Ένας ταμίας τράπεζας έχει πάρει κάποια χρήματα κρυφά από την εργασία του και ανησυχεί μήπως κάποιος τον πάρει είδηση. «Ο Ταμίας παραμιλάει».
- ← Μια γυναίκα μεγάλης ηλικίας βλέποντας το ημερολόγιο της λέει πώς είχε φανταστεί τη ζωή της όταν ήτανε μικρή. «Θυμάμαι».
- ← Ένα μικρό παιδί στα φανάρια μετά την κακή συμπεριφορά κάποιου μιλάει μόνο του και δακρύζει. «Στο φανάρι της Κατεχάκη».
- ← Σε μια γυναίκα ανακοίνωσε ο γιατρός της ότι είναι έγκυος και εκείνη χαίρεται και μιλάει μόνη της στο «μωράκι» της.

ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

- ◀ Δραματοποιήσεις μικρών σκηνών, σύντομων γεγονότων που δημιουργούν τα παιδιά. Εμείς τους παρέχουμε τα ερεθίσματα οπτικά, ακουστικά, απτικά, όπως λέξεις, φωτογραφίες, αντικείμενα, υφάσματα, μυρωδιές κ.α..
- ◀ Δικαστήρια, δίκη για μια υπόθεση καθημερινότητας με μικρές διαφορές δυο πρώην φίλων , γειτόνων, για σοβαρό θέμα για παράδειγμα μόλυνση του περιβάλλοντος από ένα εργοστάσιο.
- ◀ Προσομοιώσεις Συμβουλίων Επιχειρήσεων, Συμβουλίων Σχολείων, ραδιοφωνικούς σταθμούς, τηλεοπτικούς σταθμούς

ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ

- ◀ Τα αντικείμενα ζωντανεύουν και αφηγούνται την ιστορία τους. Τα αντικείμενα έχουν τη δική τους ζωή ή ακόμα τη δική μας. Ιστορίες και περιπέτειες που δημιουργούν τα παιδιά.
- ◀ Γάντια, κάλτσες, παπούτσια, παντόφλες, κουτιά κάθε είδους, παλιά αντικείμενα-παιχνίδια, πιάτα, φλιτζάνια, μπουκάλια και οτιδήποτε βρίσκεται γύρω μας μπορεί να γίνει ο πρωταγωνιστής και το παιδί να προβάλλει μέσα από αυτό δικές του επιθυμίες, στάσεις, συμπεριφορές, αξίες.

Οι σχολικές γιορτές στο πολυπολιτισμικό σχολείο

Συντονιστές Θεματικής Ενότητας 7:
Χ. Γκόβαρης

Συντελεστές πακέτου υλικού:

Χ. Γκόβαρης, Κ. Μάγος, Λ. Στεργίου, Α. Γιώτσα,
Ε. Μπραμπουδάκη, Σ. Τσιώλη

Ομάδα εκπαιδευτικού υλικού:

Ρ. Κίτσιου, Σ. Τσιώλη, Μ. Μαλλιάρου, Η. Μ. Παντελούκα, Κ.
Ρακιτζή

Επιστημονικός Υπεύθυνος:

Γ. Ανδρουλάκης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ UNICEF-TTR-TIC
Επιμορφωτικό πρόγραμμα για
εκπαιδευτικούς
που εμπλέκονται στην
εκπαίδευση παιδιών
προσφύγων

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία:

Οι σχολικές γιορτές αποτελούν:

- «προβληματικό θέμα» (Bisson, 1997)
 - «αίνιγμα» (Gann, 2006)
- Ποια είναι η δική σας άποψη;

Σχολικές γιορτές

- Βασική διάσταση του σχολικού προγράμματος
- Διέξοδος από τη σχολική ρουτίνα
- Καλλιέργεια συναισθήματος
- Καλλιτεχνική διαπαιδαγώγηση
- Δημιουργική μάθηση
- Αναγνώριση αξιών της ζωής

Βασικά ερωτήματα για τις σχολικές γιορτές;

- από ποιους οργανώνονται;
- σε ποιους απευθύνονται;
- ποιοι συμμετέχουν;
- ποιος είναι ο σκοπός;
- ποιο είναι το περιεχόμενο;
- τι μήνυμα περνάνε;

- Η οργάνωση των γιορτών καλό θα είναι να στηρίζεται στην προώθηση μιας ευχάριστης και θετικής εμπειρίας για τη μάθηση, μέσα από κατάλληλες δραστηριότητες, για τη συγκεκριμένη, κάθε φορά, ηλικιακή ομάδα παιδιών.
- Οι σχολικές γιορτές οφείλουν να ενθουσιάζουν, εμπνέουν και καλλιεργούν θετική αυτοεικόνα στα παιδιά. Ζητούμενο είναι η συμμετοχή στις γιορτές να αποτελεί καθρέφτη της ζωής των παιδιών στα οποία οι γιορτές απευθύνονται, αλλά και παράθυρο προσέγγισης της ζωής άλλων παιδιών και πολιτισμών.

(Creaser, B., & Dau, 1994)

Εργασία σε ομάδες

- Δουλεύοντας σε ομάδες κάντε έναν κατάλογο με το τι πιστεύετε ότι κατακτούν οι μαθητές/μαθήτριες μέσα από τις σχολικές γιορτές (γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις).

Γνώσεις - Δεξιότητες - Στάσεις

- Απόκτηση ιστορικών και πολιτισμικών γνώσεων
- Ανάπτυξη νοητικών και κινητικών δεξιοτήτων
- Ανάπτυξη καλλιτεχνικών δεξιοτήτων
- Καλλιέργεια συνεργασίας και υπευθυνότητας
- Κατανόηση πολιτισμικών διαφορών;

Εργασία σε ομάδες

- Κάντε έναν κατάλογο με τις συνηθέστερες σχολικές γιορτές

- Εθνικές επέτειοι
- Θρησκευτικές γιορτές
- Αποκριές
- Η γιορτή στο τέλος της σχολικής χρονιάς
- Κοινωνικές γιορτές (γενέθλια, ονομαστικές και άλλες γιορτές)
- Ο εορτασμός των παγκόσμιων ημερών
- Οι γιορτές των εποχών (του φθινοπώρου, του χιονιού, της άνοιξης),
Οι γιορτές που αφορούν το περιβάλλον (της παραλίας, του δάσους κ.ά).
- Οι περιστασιακές γιορτές, όπως η γιορτή του ποδηλάτου, η «ανάποδη μέρα κ.ά)

Σχολιάστε την παρακάτω άποψη:

«Οι συνήθεις μεγάλες σχολικές γιορτές απευθύνονται στα παιδιά που ανήκουν στον κυρίαρχο πολιτισμό με αποτέλεσμα να γιορτάζονται ευρέως από ένα μεγάλο τμήμα του σχολικού πληθυσμού, αλλά όχι από όλο» (Campbell, Jamsek & Jolley, 2004)

Σχολιάστε την παρακάτω άποψη:

Οι σχολικές γιορτές συχνά εξελίσσονται σε ένα «τουριστικό» εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Έτσι, τα παιδιά «επισκέπτονται» έναν «άλλο» πολιτισμό, συμμετέχοντας σε επιφανειακές μόνο δραστηριότητες, -δοκιμάζοντας φαγητά, φορώντας στολές, τραγουδώντας τραγούδια, αναπαριστώντας τελετουργίες- και έπειτα επιστρέφουν στους κανονικούς ρυθμούς της τάξης, χωρίς να έχουν γνωρίσει, αλληλεπιδράσει ή κατανοήσει τις ιδιαιτερότητες του «άλλου» πολιτισμού

(Gutierrez- Gomez & Pauly, 2006)

Πώς μπορούν οι γιορτές να σταματήσουν να αποτελούν ένα (ακόμη) μέσο αναπαραγωγής στερεοτύπων στο σύγχρονο σχολείο;

Σχολικές γιορτές και εθνικά στερεότυπα

- Ποιος είναι ο ρόλος των εθνικών γιορτών όσον αφορά στην ανάδειξη της κυρίαρχης εθνοπολιτισμικής ταυτότητας;
- Συνδέονται οι σχολικές γιορτές με τις μη κυρίαρχες εθνοπολιτισμικές ταυτότητες και πώς;

Διαβάστε και σχολιάστε το παρακάτω απόσπασμα συνέντευξης:

«Τώρα με την αφορμή της Αποκριάς, τις φυλές λίγο που κάνουμε. Μιλάμε για τα παιδιά που ζουν σε άλλες χώρες, για τα παιδιά που ζουν στην Αφρική, που ζούνε στην Κίνα. Τα παιδιά του κόσμου. Πιο πολύ έτσι. Δηλαδή διαπολιτισμικά». (Σ9)

(Μάγος & Χαλαζωνίτου, 2012)

Αιτιολογήστε αν η προτεινόμενη προσέγγιση είναι διαπολιτισμική, όπως αναφέρει η νηπιαγωγός. Τεκμηριώστε την απάντησή σας με βάση τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

«Στις γιορτές βαριέμαι πάρα πολύ. Μερικές φορές δεν καταλαβαίνω τι λένε τα παιδιά. Και αυτά που λένε είναι μόνο για τους Έλληνες»

(Απόσπασμα συνέντευξης με αλλοδαπό μαθητή)

Σχολικές γιορτές και πρόσφυγες μαθητές

- Οι σχολικές γιορτές ως αφορμή για την γνωριμία με τους πολιτισμούς των ‘άλλων’ μαθητών/μαθητριών.
- Οι σχολικές γιορτές ως πολιτισμικές ‘γέφυρες’ και ‘παράθυρα’.

Βιβλιογραφία

- Bisson, J. (1997) Celebrate. An Anti- Bias Guide to Enjoying Holidays in Early Childhood Holidays, United States of America: Redleaf Press.
- Campbell, K., & Jamsek, M., & Jolley, P. D. (2004) Planning holiday celebrations. An ethical approach to developing policy and practices, Texas child care, 28(2), 24-31.
- Creaser, B., & Dau, E. (1994) Who's in Charge of Celebration? A Child Center Approach, Australian early Childhood Association, 1(1), 1-21.
- Gann, C. (2006) Is Banning Holidays the only way? Educational Horizons, 85(1), 12-18.
- Gutierrez- Gomez, C., & Pauly, N. (2006). Early Childhood Related to American Indians: Appropriate or No?, Childhood Education, 82, 201- 206.
- Μάγος, Κ., Χαλατσογιάννη, Α. (2012). «Ζουμπαλά, ζουμπαλά, μαύρη μπογιά και κόκκινα φτερά»: Η προσέγγιση των «άλλων» πολιτισμών στις γιορτές του Νηπιαγωγείου. Στο Π. Γεωργογιάννης & Κ. Μάγος (Επιμ.), Πρακτικά του 14ου Διεθνούς Συνεδρίου: «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Μετανάστευση, Διαχείριση Συγκρούσεων και Παιδαγωγική της Δημοκρατίας» (σ. 230 – 243). Πάτρα: Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Πατρών.

Οι **τέχνες** προσεγγίζονται ως προς την ικανότητα και τη δυνατότητά τους να εγκαθιδρύουν νέες σημασίες και νοήματα, τρόπους κατανόησης του κόσμου και του εαυτού, στην κατεύθυνση της διαπολιτισμικής ενταξιακής εκπαίδευσης μέσα στη σχολική κοινότητα.

Ευχαριστούμε!

